

Kl. 14:17

(Ordfører)

Morten Messerschmidt (DF):

Efter at have brugt hele formiddagen og også flere timer af tiden efter frokostpausen på at diskutere EU og Vesteuropa synes jeg, det er rart nu at få en debat om hele Europa eller rettere om hele det demokratiske Europa. Der er ingen tvivl om, at Europarådet som det eneste organ, der favner alle europæiske demokratier, har nogle helt særlige fordele og muligheder, som intet andet internationalt organ rummer. Der er ingen tvivl om, at vi alle, særlig os i Vesteuropa, som har velfungerende demokratier – selvfølgelig med fejl og mangler, som det har været påpeget bl.a. af hr. Mogens Jensen, men velfungerende demokratier – både skal være en ledestjerne for de lande i Østeuropa og andre steder i Europa, der har deres demokratier under udvikling, visse steder under afvikling, og også vise os som aktivt engagerede netop i, hvad der foregår i Østeuropa.

Derfor har jeg igennem den tid, jeg har siddet i Folketinget og været en del af den parlamentariske delegation til Europarådet, gjort meget ud af de valgobservationer og de aktioner, der er rundtomkring i de østeuropæiske lande. Det er mit klare indtryk, at man bliver taget meget alvorligt, når man tager af sted, det være sig til Tjetjenien eller Aserbajdsjan eller Serbien eller en række af de andre lande, hvor jeg har haft lejlighed til at være valgobservatør. Og det er jo netop kernen, det er jo netop den store fordel ved at kunne mødes i en forening, hvor man ikke skal harmonisere og tvinge landene i en bestemt retning, men mødes i en fælles konsensus om, at man her skal kunne drøfte tingene frit; her skal vi ikke være ens, men her har vi nogle fælles mål, som vi tragter efter, men hvor landene altså hver især finder deres vej.

Der er ingen tvivl om, at Rusland, som jo har været nævnt flere gange, er en svær elev i klassen, hvis man kan bruge det udtryk. Det gælder, både når vi ser på Ramzan Kadyrovs alliance i Tjetjenien, og med hensyn til protokol 14 og den generelle vilje til at følge de grundprincipper, der må være i et ordnet demokrati, stadfæstet i erklæringen om de grundlæggende menneskerettigheder. Med det styre, der er startet under Putin og nu fortsættes under Medvedev, er der ingen tvivl om, at Rusland – sammen med nogle få andre lande, Tyrkiet og et par andre – er et særegent problem. Og naturligvis er det et problem, at Rusland stiller sig i vejen, når det kom-

mer til protokol 14 og altså selve det, at man vil reformere beslutningsprocessen ved menneskerettighedsdomstolen.

Spørgsmålet er, hvad man gør. I Europarådet har man jo trods alt været så viselig ikke at følge den samme model, som er valgt i EU, hvor man vil have effektivitet og siger, at hvis der er nogle lande, der stiller sig i vejen, må der bare laves flertalsafgørelser, så de lande, der stiller sig i vejen, kan blive kanøflet og tromlet ned af de lande, der er enige om, hvad de vil. Nej, man mener det faktisk rimelig alvorligt, når man i Europarådet taler om, at man vil have et demokrati. Derfor tror jeg ikke, der er anden vej over for Rusland end samtalen og diplomatiets vej.

De gange, jeg har været i Rusland og Moskva og andre steder som valgobservatør, har det været mit klare indtryk, at den russiske befolkning vitterlig vil demokratiet, at den jævne russer, hvis man kan bruge et sådant udtryk, virkelig ønsker et samfund, som kan spejle sig i og måle sig med de vesteuropæiske lande og deres frihedsidealer. Men man må også forstå og i den forståelse acceptere, at Ruslands forudsætninger jo er ganske anderledes end mange af de andre Europarådsmedlemmers. Rusland var indtil for blot 20 år siden en, i hvert fald i egen forstand, supermagt, en ledestjerne, en afgørende aktør på den globale scene, hvor man så sin egen identitet i det i dag åbenlyst tåbelige forsvar for kommunismen. Det er jo i den identitet og i faldet af den identitet op igennem slutningen af 1980'erne, at man må se og forstå Ruslands ageren internationalt og i Europarådet.

Kl. 14:22

Jeg husker, hvordan jeg var i Tjetjenien – det var tilbage i slutningen af 2005 – og af sikkerhedsårsager måtte bo på en militærbase. Jeg nævner det, fordi jeg synes, det er relevant og godt at blive klog af, i forhold til hvordan Rusland i dag opfatter sig selv. Jeg spurgte i forbindelse med valget de folk, der var der, som var russere, men altså udstationeret i Tjetjenien, hvordan de så Rusland i verden, hvordan de så sig selv i forhold til Rusland. Og det entydige svar var, at de godt kunne se, at kommunismen ikke fungerede. De kunne også godt se, at liberalisme var vejen frem. Men det var alt sammen sekundært, for det, det handlede om, var at skabe Storrusland; det, det handlede om, var at skabe samme respekt om sit fædreland og domians, som tidligere gjaldt.

Det er klart, at jeg modtog forklaringerne med en vis grad af chok og en vis grad af hoved-